

PRÁVO FINANČNÍHO TRHU II

Mezinárodní Regulace a Dohled

REGULACE / DOHLED / DOZOR

- **Regulaci (regulation) chápeme jako stanovení určitých podmínek a pravidel** podnikání na příslušném úseku regulace. Tato pravidla mohou být zakotvena nejen v zákonných normách a podzákonných normách³²⁴ národního práva, ale také v právu evropském a mezinárodním.
- **Kontrola** je obecným pojmem, který v sobě zahrnuje Dohled i Dozor.
- **Dohled/supervize (supervision) nad finančním systémem pak představuje kontrolu** dodržování pravidel činnosti, včetně případného vyvozování sankcí při neplnění pravidel a to nikoliv státem, ale institucí, na kterou je tato pravomoc přenesena - ČNB
- **Dozor** – vykonávaná kontrola státem, či jeho orgány
- NA FINANČNÍM TRHU mluvíme tedy zejména o DOHLEDU

<https://www.youtube.com/watch?v=psahnlcr-C0&t=28s>

BANK FOR INTERNATIONAL SETTLEMENTS

- Několik výborů důležitých pro oblast globálního finančního trhu

MEZINÁRODNÍ DOHLED

- Systém tří tzv. „Core principles“
 - **Basilejský výbor pro bankovní dohled (BCBS)** - jeden z výboru BIS
<https://www.bis.org/>
<https://www.youtube.com/watch?v=E9tKcBMBzmw>
 - <https://www.youtube.com/watch?v=KpWBf3s4Npl>
- a Klíčové principy pro efektivní bankovní regulaci, Financial stability institute
 - + Financial Stability Board - monitoruje a dává doporučení týkající se globálního finančního systému. Podporuje mezinárodní finanční stabilitu.
 - **Mezinárodní asociace orgánů dohledů v pojišťovnictví a (IAIS)** a Klíčové principy pojišťovnictví
 - **Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (IOSCO)** a Cíle a principy pro oblast kapitálových trhů a jejich regulace
- Napříč spektrem
 - **Finančně-akční výbor proti praní špinavých peněz (FATF)** a jeho 40 doporučení

BCBS A FSB -> G-SIB

- Global systemically important banks

http://www.financialstabilityboard.org/wp-content/uploads/r_141106b.pdf

- total loss-absorbing capacity (TLAC) – Pravidlo kapitálové přiměřenosti
– pomáhá budovat vyšší kapitálové rezervy za účelem připravenosti reagovat na krizové situace

? Přeregulace - OVERKILL ? Pro GSIB, které jsou také EU významné banky a to kvůli novému robustnímu MREL (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities od roku 2019). MREL je založen na stejném principu, ale trochu jinak se vypočítává.

DŮVODY ZVÝŠENÉ REGULACE A DOHLEDU

- **SYSTEMIC REGULATION and SUPERVISION - systémové riziko,**
 - **CONSUMER PROTECTION - riziko zneužití trhů (market abuse),**
 - **PRUDENTIAL REGULATION and SUPERVISION - regulace obezřetného podnikání finančních institucí a dohled nad nimi**
 - **zneužití dominantního postavení**
 - **asymetrie informací**
- K těmto tržním selháním lze přiřadit ještě další důvod, a to
- **riziko trestněprávní, zejména ve smyslu legalizace výnosů z trestné činnosti.**

EVROPSKÁ REGULACE A DOHLED

Obecně k regulaci v rámci EU

- Primární prameny
- Sekundární prameny
 - Směrnice
 - Nařízení
- Judikatura ESD

HLAVNÍ OBLASTI HARMONIZACE

- Poskytování finančních služeb
- Regulace a dohled nad finančními trhy
- Měnová regulace

DOHLED NAD KONGLOMERÁTY

- Systém obezřetného dohledu v rámci (nejen) Evropské unie je založen na principu tzv. domovské země, kdy dohled nad mezinárodně působící finanční institucí je prováděn prostřednictvím orgánu dohledu domovské země, tedy země registrace/licence mateřské finanční instituce, oproti jejím pobočkám zřizovaným v jiných státech – hostitelských
- finanční instituce mohou otvírat a provozovat pobočky bez právní subjektivity v jiných zemích EU, aniž by k tomu potřebovaly souhlas nebo povolení hostitelského státu – evropský pas.

KOLEGIA DOHLEDU

- existovala již od 80 let 20 století ve formátu ad hoc
- zásadním krokem pro kolegia dohlížitelů byla úprava vztahů mezi domovskými a hostitelskými orgány dohledu vytvořena novelou směrnice CRD III
- Národní dohlážitelé úzce spolupracují v rámci těchto kolegií a ta jsou povinně zřizována pro veškeré významné finanční instituce,
 - dohledový orgán, který vykonává dohled na konsolidovaném základě (vedoucí dohlážitel) nad evropskými konsolidačními celky má povinnost vytvořit kolegium dohlážitelů a informovat ESA o činnostech kolegia. Členové kolegií nejsou jen dohledové orgány, kde působí dceřiné společnosti významných finančních institucí, ale také dohledové orgány, kde působí jejich významné pobočky.
- Evropský konsolidační celek je skupina evropské ovládající banky a skupiny evropské finanční holdingové osoby.

KOLEGIA DOHLEDU II

- Řešení sporů uvnitř kolégií – ESA a nebo Společný výbor evropských orgánů dohledu
- Pokud tedy jeden národní dohledový orgán nesouhlasí s jednáním jiného dohledového orgánu, vstupuje do řešení těchto „sporů“ ESA, která stanoví lhůtu k mediaci a funguje jako zprostředkovatel. Pokud se dohody nedosáhne, ESA pro vyřešení sporu závazně rozhodne směrem k dohledovému orgánu a jeho povinnosti něco vykonat nebo se nějakého jednání zdržet. Pokud se však ani poté národní dohlížitel, adresát rozhodnutí orgánu ESA neřídí, může být přijato rozhodnutí směřující přímo pro danou finanční instituci

MAKRO: ESRB - FRANKFURT

- skládá se z pěti útvarů (Generální rada, Řídící výbor, Poradenský vědecký výbor, Poradní technický výbor a Sekretariát).
- analýza a sledování rizik s jejich včasnou identifikací. Prostředkem k tomu je možnost vydávání varování a doporučení jakožto opatření směřující ke zmírnění rizik
- Doporučení ESRB nejsou sice právně závazná, ale jedná se o jistou formu regulace, která disponuje mechanismy, jako jsou „konej nebo vysvětli“ (act or explain) a „naming and shaming“, které jsou zaměřeny právě na dodržování doporučení. Mechanismus „naming and shaming“ je mechanismus, který je známý z praxe OECD Tento mechanismus vychází z čl. 17 odst. 1 Nařízení ESRB. Adresát doporučení (Komise, jeden nebo více členských států, jeden nebo více ESA orgánů, jeden nebo více národních dohledových orgánů) je povinen informovat ESRB a Radu o přijatých opatření po obdržení doporučení nebo musí zdůvodnit svou nečinnost. Pokud ESRB není spokojena s konkrétním jednáním nebo vysvětlením, může o věci bezodkladně informovat Radu nebo ESA.
- OECD tento mechanismus využívá při identifikaci daňových rájů nebo v rámci boje proti praní špinavých peněz. Viz. např. “Name and shame” can work for money laundering. *OECD*

MIKRO - ESA

- Board of appeal
- Joint Committee
- EBA – EIOPA - ESMA

EU AGENCIES

- **Evropský výbor pro systémová rizika (European Systemic Risk Board, ESRB)** obezřetnostní dohled z makroekonomického pohledu. Naming and shaming, nikoliv závazné rozhodnutí. Problém nezjištěných rizik, nebo na druhé straně falešných varování -> pokles reputace.
- Výbor evropských orgánů bankovního dohledu (CEBS) nahrazený **Evropským orgánem pro bankovníctví (European Banking Authority, EBA)**,
- Výbor evropských dozorových orgánů nad kapitálovým trhem (CESR) **Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy (European Securities and Markets Authority, ESMA)** a
- Výbor evropských dozorových orgánů nad pojišťovnami a zaměstnaneckými penzijními fondy (CEIOPS) nahrazený **Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA)**

EU agencies:

<https://www.youtube.com/watch?v=r5uTJZ6JVoY>

ÚKOL

- Vymezte základní úlohu a roli Bank for International Settlements
- a
- Financial stability board

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA – FINANČNÍ TRH

- Celkem ECB zahrnuje 13 výborů, které se starají o jednotlivé úkoly a souvislost s finančním trhem a dohledem nad ním mají dvě oblasti.
- - Výbor pro finanční stabilitu
- - Výbor pro platební styk a zúčtování

Finanční stabilita

<https://www.ecb.europa.eu/pub/financial-stability/fsr/html/index.en.html>

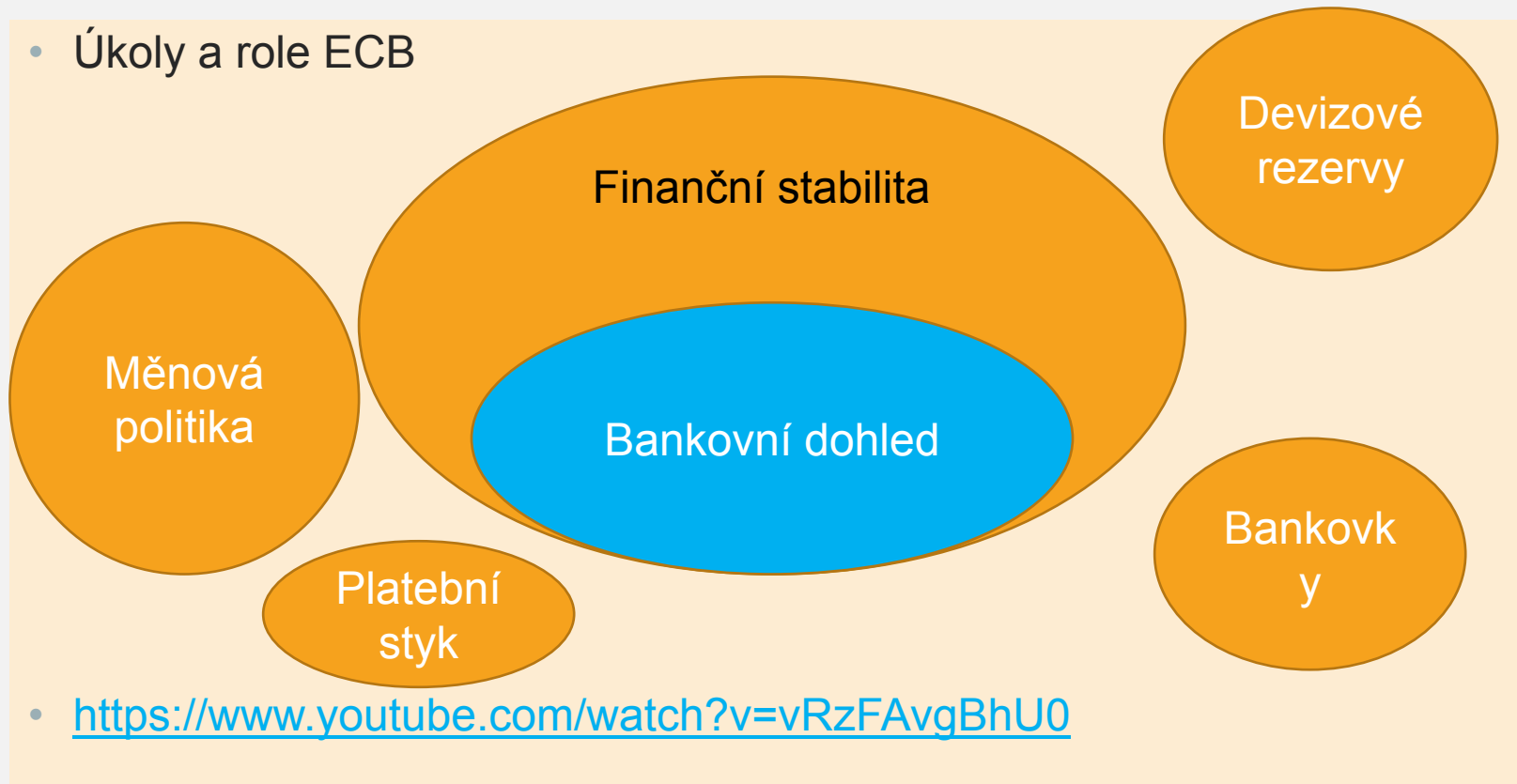
<https://www.youtube.com/watch?v=tUobpL8ul1Y&t=2s>

FINANČNÍ STABILITA

- *Finanční stabilitu lze vymezit jako stav, v němž je finanční systém – složený z finančních zprostředkovatelů, trhů a tržních infrastruktur – schopen odolávat otřesům a důsledkům korekce finančních nerovnováh.*
- *Sníží se tak možnost poruch v procesu finančního zprostředkování, které jsou natolik závažné, že nepříznivě ovlivní reálnou hospodářskou aktivitu.*
- lidé mají nadále přístup ke svým bankovním účtům, podniky mohou provádět i přijímat platby, investoři dále obchodovat a banky se mohou refinancovat prostřednictvím půjček od jiných bank, případně od banky centrální.

FINANČNÍ STABILITA

- Úkoly a role ECB

- <https://www.youtube.com/watch?v=vRzFAvgBhU0>

EVROPSKÝ BANKOVNÍ DOHLED

- **Bankovní Unie**
- Reforma systému dohledu pokračuje druhým krokem (první krok byl učiněn Larosiérovou zprávou), ve kterém již dochází k formování přímého dohledu realizovaného na evropské úrovni, což je označováno jako Bankovní unie.
- Bankovní unie je ve své podstatě integrovaný finanční rámec spočívající na třech základních pilířích. Tím prvním je a) *Jednotný mechanismus dohledu – Single Supervisory Mechanism* (dále také jen jako „SSM“), druhým je b) *Jednotný mechanismus řešení problémů - Single Resolution Mechanism* (dále také jen jako „SRM“) a c) *Společný systém ochrany vkladů – Common Deposit Guarantee Schemes* (dále také jen jako „CDGS“), jež vycházejí z několika Evropských směrnic a Nařízení

SCHEMA BANKOVNÍ UNIE

SSM – JEDNOTNÝ SYSTÉM DOHLEDU

- https://www.youtube.com/watch?v=xC_2N0Y20qQ
- **Makro obezřetnostní rizika**
- Vznik majetkových cenových bublin. Rostou-li ceny majetku, jako jsou nemovitosti, vysoko nad jeho vnitřní hodnotu, vzniká rizikem náhlého pádu uvedených cen nebezpečí
- Nadměrné riskování bank
- Nadměrné zadlužení podniků nebo domácností

PRÁVNÍ RÁMEC EU

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1024/2013 z 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi, které zřizuje jednotný mechanismus dohledu (dále také jen jako „**Nařízení SSM**“)
- vychází z článku 127(6) TFEU, který v rámci Maastrichtské dohody umožňoval přidělení dohledové odpovědnosti ECB (*Tento článek TFEU byl reálně poprvé použit až jako legislativní základ pro vznik ESRB v roce 2011*)

JEDNOTNÝ DOHLED

- Návrh SSM předpokládal, že kompletní bankovní systém států eurozóny bude realizován pod přímým dohledem ECB, což ale bylo pro většinu členských států neakceptovatelné
- přímý dohled ECB je realizován „jen“ nad systémově důležitými finančními institucemi, resp. významnými úvěrovými institucemi (bankami), které však stejně pokrývají téměř 82% bankovních aktiv států eurozóny prostřednictvím 129 bankovních skupin.
- Významnost obecně vyhází z velikosti banky – výše aktiv, důležitosti banky pro ekonomiku EU nebo členského státu, významností přeshraničních aktivit a dalších.

JEDNOTNÝ DOHLED

- Konkrétně bude přímý dohled nad bankou realizován v případě, kdy dojde k naplnění alespoň jednoho z těchto kritérií:

celková výše aktiv je alespoň 30 mld. EUR;

podíl celkových aktiv na HDP člena EU je větší než 20 % – neplatí, pokud bude celková výše aktiv nižší než 5 mld. EUR; po přechodí notifikaci národního orgánu dohledu ECB určí, že banka je významná;

ECB z vlastní iniciativy určí, že banka je významná, pokud má banka dceřiné společnosti ve více státech EU a přeshraniční aktiva nebo závazky tvoří významnou část celkových aktiv nebo závazků; obdržela nebo požádala o finanční podporu od EFSF nebo ESM;

bez ohledu na kritéria výše, vždy tři největší banky v každém členském státě.

Podle souhrnných aktiv je z těchto bank okolo 32% Francouzských, 22% Německých, 14% Španělských, 10% Italských i Holandských a 13% z ostatních členských států eurozóny.

Z těch méně významných banky, kterých je 3520 je nejvíce Německých (48%, počtem 1688), Rakouských (16%) a Italských (15 %).

JEDNOTNÝ DOHLED

- Evropské záchranné fondy mají poskytovat pomoc bankám v potížích přímo a ECB přebírá zásadní pravomoci v oblasti dohledu, jako jsou
 - licencování (a odnětí licencí), dohlížení nad rizikovými operacemi, dále může vydávat směrnice a přijímat doporučení, vydávat závazná rozhodnutí spojené s efektivním dohledem, sledovat a vynucovat dodržování kapitálových a souvisejících požadavků na banky podle CRD směrnic, provádět dohled na konsolidovaném základě, podílí se na doplňkovém dozoru nad finančními konglomeráty.
- ECB také disponuje relativně širokou škálou investigativních kompetencí a může ukládat administrativní sankce za účelem plnění úkolů jí svěřených, posuzuje fúze a akvizice týkající se úvěrových institucí.

DOHLED NAD OSTATNÍMI BANKAMI

- Výkon dohledu nad ostatními bankami bude vykonáván národními dohlížiteli s možností atrakce výkonu takového dohledu směrem k ECB, pokud ta to zná za vhodné
- Národní orgány dohledu mají svěřený výkon těch méně podstatných dohledových úkolů, jako je každodenní dohled, ochrana spotřebitelů, dohled nad agendou praní špinavých peněz, platebními službami, zřizování poboček bank ze třetích zemí s tím, že budou mít povinnost podřizovat se směrnici a doporučením ECB

STRUKTURA DOHLEDU V RÁMCI ECB

- výkonný orgán k plnění úkolů v rámci SSM byl nově zřízen Supervisory Board vytvořen v rámci ECB, aby sloužil jako hlavní rozhodovací orgán SSM, podporován zcela novou administrativní organizací
- Konečná rozhodovací pravomoc v rámci SSM však přísluší Radě guvernérů ECB a to v souladu se Smlouvou o fungování EU (TFEU)
- Supervisory Board nemá rozhodovací pravomoc jako takovou, ale jedná se spíše o přípravné práce v dohledových otázkách ECB a návrhy předloh rozhodnutí pro Radu guvernérů ECB.

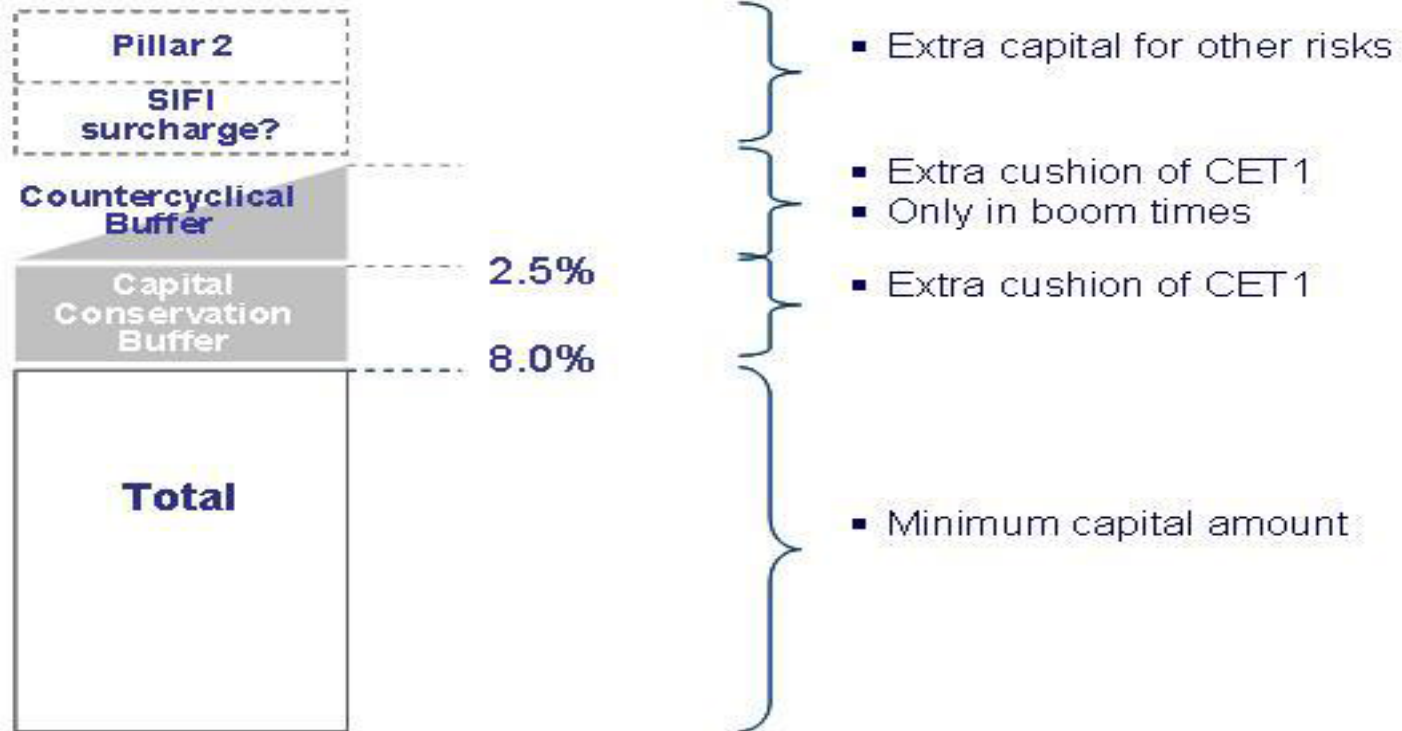
SUPERVISORY BOARD

- jakožto součást ECB sídlí ve Frankfurtu nad Mohanem, avšak v jiné budově než zbylá část ECB, což je samozřejmě také jistá forma prezentování oddělenosti tohoto útvaru od zbytku ECB. Supervisory Board je obsazen předsedou, místopředsedou, čtyřmi zástupci ECB a po jednom zástupci zde má dohlížitelský orgán každého participujícího členského státu, v současnosti je jich 19
- *Předsedkyní je Daniele Nouy, bývalá generální tajemnice Francouzského dohledového orgánu (ACPR), místopředsedou je Sabine Lautenschläger, která je také členkou výkonné rady ECB a dalšími členy jsou Ignazio Angeloni, Luc Coene, Julie Dickson and Sirkka Hämäläinen.*
- Významnou roli v rámci SSM má také EBA, která zajišťuje účinné a důsledné provádění jednotného souboru pravidel v bankovním sektoru. Podílí se také na přípravě zátěžových testů bank, které provádí ECB, neboť zajišťuje koordinaci zátěžového testování v celé EU

NASTAVENÍ KAPITÁLOVÝCH REZERV - REGULACE

- Capital Buffers
- **bezpečnostní kapitálová rezerva,**
- **proticyklická kapitálová rezerva,**
- **kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika,**
- **kapitálová rezerva pro globální systémově významnou instituci,**
- **kapitálová rezerva pro jinou systémově významnou instituci.**

STRUKTURA KAPITÁLU

OBCHODNÍCI S CENNÝMI PAPIŘY
X
BANKY

V OBLASTI KAPITÁLOVÝCH POŽADAVKŮ

- Banky
 - Bezpečnostní KR – ANO 2,5%
 - Proticyklická – ANO 1,75% (bude 2%)
 - Systémové riziko – ANO – 5 bank
 - GSVI – NE
 - JSVI - NE
- Obchodníci s cennými papíry
 - Bezpečnostní KR – NE
 - Proticyklická – NE
 - Systémové riziko – NE
 - GSVI – NE
 - JSVI - NE

TIER 1

- Tier 1 je část kapitálu, která představuje součet
- splaceného základního kapitálu zapsaného v obchodním rejstříku,
- splacené emisní ážio,
- povinné rezervní fondy, ostatní rezervní fondy ze zisku (bez účel. vytvořených),
- nerozdělený zisk z předchozích období po zdanění,
- zisk ve schvalovacím řízení snížený o předpokládané dividendy,
- zisk běžného období snížený o předpokládané dividendy a snížený o odečitatelné položky.